

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821

Διάσημες και μη ηρωίδες

Οι γυναίκες είχαν ουσιαστική και πολύπλευρη συμβολή στον Αγώνα της Ανεξαρτησίας

- Οι γυναίκες, παρά τους αυστηρούς κοινωνικούς περιορισμούς της εποχής, άφησαν το δικό τους «αποτύπωμα» στην Επανάσταση του 1821.
- Κάποιες πήραν τα όπλα και στάθηκαν γενναία στο πλευρό των ανδρών χωρίς να είναι ιδιαίτερα γνωστές, όπως η καπετάνισσα Κωνσταντίνα Ζαχαριά, η Σπαρτιάτισσα Σταυριάννα Σάββαινα, η Δόμνα Βισβίζη κ.ά.
- Πάντως, οι περισσότερες βοήθησαν στην τροφοδοσία των στρατευμάτων, αλλά κυρίως στη διάσωση των παιδιών τους και τη στήριξη των σπιτιών τους κατά την απουσία των ανδρών.
- Δυστυχώς, στις περισσότερες προσωπικές μαρτυρίες και στην ιστοριογραφία του 19ου αιώνα οι αναφορές στον ρόλο των γυναικών είναι περιορισμένες, καθώς επικεντρώνονται στον πρωταγωνιστικό ρόλο των ανδρών.

Λασιαρίνα Μπουμπουλίνα (1771-1825)



- Πιθανότατα, υπήρξε η πιο σπουδαία γυναίκα που έλαβε μέρος στην επανάσταση
- Γεννήθηκε μέσα στις φυλακές της Κωνσταντινούπολης στις 11 Μαΐου 1771, όταν η μητέρα της Σιεύω επισκέφτηκε τον σύζυγό της, Σταυριανό Πινότση, τον οποίο είχαν φυλακίσει οι Οθωμανοί
- Παντρεύτηκε και χήρεψε δυο φορές και οι οποίοι της άφησαν, ωστόσο, μια τεράστια περιουσία, την οποία ξόδεψε εξ ολοκλήρου για να αγοράσει καράβια και εξοπλισμό για την Ελληνική Επανάσταση.
- Είχε γίνει μέλος της Φιλικής Εταιρείας στην Κωνσταντινούπολη, που προετοιμάζε την ελληνική επανάσταση, όντας η μόνη γυναίκα που μυήθηκε σε αυτή, στον κατώτερο βαθμό μύησης αφού οι γυναίκες δεν γίνονταν δεκτές.
- Όταν ξεκίνησε η ελληνική επανάσταση, είχε σχηματίσει δικό της εικστρατευτικό σώμα από Σπετσιώτες, τους οποίους αποκαλούσε «γενναία μου παλιάρια». Είχε αναλάβει να αρματώνει, να συντηρεί και να πληρώνει τον στρατό αυτό μόνη της όπως έκανε και με τα πλοία της και τα πληρώματά τους, κάτι που συνεχίστηκε επί σειρά ετών και την έκανε να ξοδέψει πολλά χρήματα για να καταφέρει να περικυκλώσει τα τουρκοικά οχυρά, το Ναύπλιο και την Τρίπολη. Έτσι τα δύο πρώτα χρόνια της επανάστασης είχε ξοδέψει όλη της την περιουσία.
- Σκοτώθηκε σε συμπλοκή στις 22 Μαΐου 1825 με τους «συμπέθερους»

Μαντώ Μαυρογένους (1796-1840)



- Ήταν κόρη του εμπόρου και μέλους της Φιλικής Εταιρείας, Νικόλαου Μαυρογένη και της Ζαχαράτης Χατζή Μπάτη, οι οποίοι κατάγονταν από τη Μύκονο.
- Έκανε γνωστούς τους σκοπούς της Επανάστασης, απευθυνόμενη σε κυρίες της αστικής και μεσοαστικής ευρωπαϊκής κοινωνίας, κυρίως Αγγλίδες και Γαλλίδες φιλέλληνες
- Σε μια τριετία είχε διαθέσει όλη την περιουσία της για τον εξοπλισμό πλοίων, τη συγκρότηση στρατιωτικών σωμάτων που πήραν μέρος σε πολλές μάχες στην Πελοπόννησο, την Κάρυστο, τη Φθιώτιδα κ.α., την οικονομική στήριξη της Σάμου και της Χίου και την περίθαλψη 2.000 ατόμων, που επιβίωσαν από την πρώτη πολιορκία του Μεσολογγίου
- Στον αρραβώνα της Μαντούς με τον Υψηλάντη αντιτάχθηκαν πολλοί από ισχυρούς πολιτικούς και τελικά διαλύθηκε.
- Απεβίωσε στην Πάρο από τυφοειδή πυρετό πάμπτωχη.

Κωνσταντία Ζαχαριά

- Η Κωνσταντίνα ήταν βρέφος «εν τω λίνω» όταν οι Τούρκοι σιότωσαν, το 1799, στην Τρίπολη, τον πατέρα της Ζαχαρία Μπαρμπιτσιώτη. Γεννήθηκε στη Σπάρτη.
- Μεγαλώνοντας ορκίστηκε να εκδικηθεί τον θάνατό του. Έτσι μόλις ξεκίνησε η Επανάσταση, οπότε πρέπει να ήταν 22 ή 23 ετών, πήρε τα όπλα, ξεσήκωσε άνδρες και γυναίκες, σχημάτισε την ομάδα της
- Αρχικά, ανάγκασε τους Τούρκους να κλειστούν στο φρούριο του Μυστρά και, στη συνέχεια, ακολουθώντας τον ποταμό Ευρώτα έφτασε μέχρι το Λεοντάρι Αρκαδίας. Επιτίθεται με τους άνδρες της, απελευθερώνει το χωριό, καταστρέφει την ημισέληνο από τα τεμένη και βάζει φωτιά στο σπίτι του Τούρκου στρατιωτικού διοικητή (βοεβόδας) της περιοχής και τον σκοτώνει.
- Η καπετάνισσα Κωνσταντίνα φαίνεται να πήρε μέρος και σε άλλες μάχες, καθώς και στην πολιορκία της Μεθώνης και της Κορώνης, αλλά από κάποιο σημείο και μετά δεν γνωρίζουμε τι απέγινε.

Σταυριάνα Σάββαινα

- Ήταν Σπαρτιάτισσα. Όταν ξεκίνησε ο Αγώνας ήταν περίπου 40 ετών και πήρε τα όπλα όταν οι Τούρκοι σιότωσαν, τις πρώτες μέρες της Επανάστασης, τον άνδρα της.
- Η πρώτη μάχη που πήρε μέρος ήταν στο Βαλτέτσι (12-13 Μαΐου 1821), όπου σημειώθηκε μια εξαιρετικά σημαντική νίκη των Ελλήνων.
- Η Σταυριάνα, μόνη μεταξύ των ανδρών, αψηφούσε τις σφαίρες και μετέφερε τις πυριτιδοβολές από προμαχώνος εις προμαχώνα. Οι περί τον Κολοιοτρώνη, Μαυρομιχάλης και Πλαπούτας δυσκολεύονταν να πιστέψουν ότι γυναίκα είχε τόσο θάρρος

Δόμνα Βισβίζη

- Από τη Θράκη
- Πληροφορούμαστε από ιδιόχειρο έγγραφο του Οδυσσέα Ανδρούτσου (Μάιος 1822) ότι έσωσε τους άνδρες του και τον ίδιο «διά της προμηθείας τροφίμων και πολεμοφοδίων, άνευ της οποίας ο στρατός θα διελύετο»



Οι Σουλιώτισσες



- Η μνημειώδης συνεισφορά των Σουλιωτισσών στον Αγώνα είναι καταγεγραμμένη σε πλήθος δημοτικών τραγουδιών.
- Σημαντικές Σουλιώτισσες είναι οι Ελένη Μπότσαρη, Χάιδω Γιαννάκη Σέχου, η Δέσπω Μπότση και η Χρυσούλα Μπότσαρη...